

תמיד עיני ה'

אין זה כי אם "בית אלקים", וזה שער השמים!

אלקיד בה

בא"י שאין שר ומזל מושל בה כ"א האל ית', היא מושפעת מאתו ית' מדי יום ביום ומדי שנה בשנה בכל הדברים הצריכים למוזנות האדם וחיוו, אבל שאר הארצות הם מושפעים ע"י השר והמזל השולט עליהם לזמן קצוב, כפי מה שחלקו לו למעלה. והוא דמיון מלך גדול מושל בד' פנות העולם, שהוא שולח למקומות הרחוקים ממנו הדברים הצריכים אליהם לזמן רב, כדי שלא יצטרך לשלוח כמה פעמים, ובמקום מושבו אינו מחלק להם כ"א מדי יום ביומו או מדי חודש בחודשו, להיותו קרוב אליהם, ויכול להשלים חסרונם בכל יום. (בית אלקים לדמיון, שער התפילה פרק ה')

**בי"ה – ספר "ארץ ישראל", מדור "עין הארץ" ח"א – גליון 110 – כא תמוז תשס"ד לפ"ק
ז"ל בקביעות ע"י: "אגודת העולמי הכללי למען ישוב ארץ ישראל" – עיה"ק ירושלים תובב"א**

גליון יומי לחיזוק והתעוררות למצות ישוב ארץ ישראל להחזיר עמדת מצות ישוב א"י ליושנה, להחזרת כל אחב"י לארצינו הקדושה, ועי"ז נזכה בקרוב לביאת משיח צדקינו בב"א ארץ אשר ה' אלקיד דורש אותה, תמיד עיני ה' אלקיד בה

ספר ליקוטי הלכות - ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד

מב) וְזֶה בְּחִינַת אַרְבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת. שֶׁהֵם הוֹלְכֵי מִדְּבָרֵי יוֹת. וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים. וְחוֹלֵה שְׁנַתְרַפָּא. וְיוֹרְדֵי הַיָּם, כְּשִׁיגִיעוּ לִיבֶשֶׁת וְסִימָנָךְ וְכָל הַחַיִּי' יִסְדוּךְ סֵלָה וְכוּ', כַּמְבָאָר בְּשִׁלְחַן עֲרוֹךְ סִימָן רִיט:

כִּי כָּל אֵלוֹ הָאֲרָבָעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת בְּשִׁבִיל הַנְּסִים שֶׁנַּעֲשׂוּ לָהֶם. וְכָל הַנְּסִים הֵם הַשְּׁגָחָה וְנַפְלְאוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְכֻלָּם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁלְעֵתִיד שְׂאֵז יִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּבְחִינַת אֶרֶץ - יִשְׂרָאֵל. שֶׁהִנְהַגְתָּה עַל - יְדֵי עֵינֵי ה' תָּמִיד, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה וְנַפְלְאוֹת שֶׁלֹּא בְּדֶרֶךְ הַטָּבַע. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַנְּסִים וְהַנַּפְלְאוֹת שֶׁנַּעֲשִׂין אֶפְלוֹ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה כַּמּוּבָן בְּדְבָרֵי רַבְּנֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה (סִימָן רנ) עַל מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה וּמוֹרִיד שְׁנֵי דַמְעוֹת לַיָּם הַגָּדוֹל. וְקוּלוֹ נִשְׁמַע מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וּבְשִׁבִיל זֶה כָּל אֵלוֹ הָאֲרָבָעָה הַנּוֹכְרִים לַעֲלֵל שֶׁנַּעֲשׂוּ לָהֶם נְסִים שֶׁנַּצּוּלוֹ מִסְעֶרֶת הַיָּם. אוֹ מִן הַחֲלִי וְכוּ' בְּהַשְּׁגָחָתוֹ וְנַפְלְאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כְּתִיב בָּהֶם בְּמִזְמוֹר קז, יוֹדוּ לַה' חֲסִדוֹ וְנַפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי - אָדָם. 'חֲסִדוֹ וְנַפְלְאוֹתָיו' דִּיקָא. זֶה בְּחִינַת הַנְּהַגָה שֶׁל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁלְעֵתִיד שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲסֵד, בְּחִינַת עוֹלָם חֲסֵד יִבְנֶה. שְׂאֵז יִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּבְחִינַת נַפְלְאוֹת וְהַשְּׁגָחָה וְכוּ' כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ תוֹכָחָה הַנִּל. כִּי מִבְּחִינַת הַנְּהַגָה שֶׁל לְעֵתִיד שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲסֵד כַּנִּל, בְּחִינַת עוֹלָם חֲסֵד יִבְנֶה. שְׂאֵז יִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּבְחִינַת נַפְלְאוֹת. מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַנְּסִים וְהַנַּפְלְאוֹת שֶׁנַּעֲשִׂין בְּעוֹלָם הַזֶּה כָּל יְמֵי עוֹלָם. וְזֶהוּ, יוֹדוּ לַה' חֲסִדוֹ וְנַפְלְאוֹתָיו. 'חֲסִדוֹ וְנַפְלְאוֹתָיו' דִּיקָא כַּנִּל. כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל אֵלוֹ הָאֲרָבָעָה הַצְּרִיכִין לְהוֹדוֹת, כָּלָם נִמְשָׁכִין מִפְּגָם שְׁפוּגָמִין בְּהַצְדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם אֶרֶץ - יִשְׂרָאֵל, כִּי מִי שְׁזוּכָה

לחפש ולבקש את הצדיק האמת בראוי, עד שזוכה להתקרב אליו. על – ידי זה זוכה לאמונה שלמה כנ"ל. שעל – ידי זה זוכה לבחינת חדוש העולם שלעתיד, שזהו בחינת ארץ – ישראל בחינת ההנהגה של השגחה ונפלאות וכו' כנ"ל. נמצא, שעל – ידי הצדיק זוכין לארץ – ישראל. ואז זוכין לאמונה שלמה להאמין בה' יתברך בשלמות. שה' יתברך חדש את העולם יש מאין ועתיד לחדש את עולמו. והוא יתברך משגיח בעולם בכל עת בהשגחה פרטיות וכנ"ל, אבל מי שפוגם בזה, דהינו שאינו משתדל להתקרב לצדיקי אמת. ואינו מתיגע לחפש ולבקש את הצדיק תמיד עד שימצאנו, על – ידי זה פוגם באמונה ובארץ – ישראל וכנ"ל. ועל – בן עוברין עליו כל הצרות הנזכרות לעיל של כל הארבעה הנזכרים לעיל. שבהם כלולים כל הצרות רחמנא לצלן, כי עקר הצרה והסכנה של כל הארבעה הנזכרים לעיל. שהם הולכי מדבריות וחולים וכו'. עקר הוא צרות וסכנות הנפש שהיא רחוקה מאביה שבשמים. שעליו נאמרו כל הדברים הנאמרים במזמור הנ"ל. כמובן לכל משכיל. וכבר מובא מזה בספרים. וכמובא מזה בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן קסג) שכל אלו הארבעה הנ"ל מרמזין על צרות הנפש שהיא תועה במדבר בישימון דרך. כל זמן שאינה זוכה להתקרב להצדיק האמת ולילך בדרכיו. והיא כמו חבושה בבית האסורים. שהיא כבושה בגולה בין מאסר התאוות והמדות רעות והיא חולה חולת הנפש בבחינת פי חולת אהבה אני. והיא כמו יורד בים בעמק מצולת הים ועולה שמים ויורדת תהומות, כמו שפתוב, טבעתי ביון מצולה ואין מעמד. באתי במעמקי מים ושבלת וכו' וכמבאר מזה בסימן הנ"ל:

נמצא שכל אלו הארבעה הם בחינת צרות הנפש. ובאמת הכל אחד, כי גם כל היסורין והסכנות והצרות העוברין על האדם בגשמיות חס ושלום, כלם הם בחינת צרות הנפש, כי אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עוון. ועקר היסורים הם העוונות, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בתורה כי מרחמם ינהגם. שעקר היסורין של כל היסורים שבעולם הם העוונות דיקא רחמנא לצלן, עין שם. וכל היסורים והצרות והסכנות בגוף ונפש שכלם כלולים בארבעה הנ"ל. כלם נמשכין מחמת הרחוק מהצדיק. שעל – ידי זה הם רחוקים מארץ – ישראל ומאמונה בשלמות כנ"ל. בבחינת הלא על פי אין אלוה בקרבי מצאוני הרעות האלה. שכל הרעות והצרות חס ושלום נמשכין מחמת שאין מרגישין ה' יתברך ששוכן בקרבנו ומשגיח עלינו תמיד, דהינו פגם האמונה. שפגם זה נמשך מחמת הרחוק מהצדיק ומארץ – ישראל כנ"ל, כי כל הצרות שבעולם רחמנא לצלן נמשכין מתקף הגלות בעוונותינו הרבים, כי מיום שחרב בית – המקדש אין לך יום שאין קללתו מרבה מחברו רחמנא לצלן, וזה בחינת ארבעה הנ"ל שהם בחינת ארבע מלכיות. שבהם כלולים כל הגליות שכוללים כל הצרות רחמנא לצלן. ועל – בן גלות מצרים שמרמוז על כל הארבע גליות ארבע מלכיות כי כלם נקראים גלות מצרים, על שם שהם מצרים

לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ בַּמִּדְבָּר וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָהּ. עַל – בֵּן גְּלוּת מְצָרִים הָיָה כָּלוּל
 מִכָּל הָאַרְבָּעָה הַנ"ל, כִּי בְּשִׁיזְעָאנוּ מִמְצָרִים זְכוּנוּ לְכָל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת הַנְּאֻמְרִים בַּמְזֻמּוֹר הַנ"ל
 שְׂמִדְבַר מְאַרְבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת הַנ"ל, כִּי בַּמְצָרִים הֵיינוּ בְּגָלוּת וּבְשִׁבְיָה וּבְמֵאָסָר. שְׂזָהוּ בְּחִינַת
 יוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים. וְה' יִתְבָּרַךְ הַבֵּיא עֶשֶׂר מִכּוֹת עַל הַמְצָרִים וְאוֹתָנוּ הַצִּיל מֵהֶם. וְזֶה בְּחִינַת
 חוֹלָה שְׂנִתְרַפָּא וְנִצֵּל מֵהַחוֹלָאֵת, כְּמוֹ שְׂפִתּוֹב, כָּל הַמְּחַלְהָ אֲשֶׁר שְׂמִתִּי בַּמְצָרִים לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ
 וְכוּ'. וְכַתִּיב, וְהִסִּיר ה' מִמֶּךָ כָּל חָלִי וְכָל מַדּוּי מְצָרִים וְכוּ' אֲשֶׁר יִדְעֵתָ לֹא יִשִּׁימֶם בְּךָ וְכוּ'. וְגַם
 עֲבָרְנוּ בָיִם. וְה' יִתְבָּרַךְ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם. אַחֲרַיִךְ הִלְכְנוּ בַּמִּדְבָּר וְה' יִתְבָּרַךְ הֶעֱבִירָנוּ בְּשָׁלוֹם
 בְּנְסִים וְנְפִלְאוֹת גְּדוּלוֹת. וְזֶה בְּחִינַת הוֹלְכֵי מַדְבָּרִיּוֹת וְיוֹרְדֵי הַיָּם הַנּוֹזְכָרִים לְעִיל. נִמְצָא, שְׂכָל
 הָאַרְבָּעָה הַנ"ל שְׂצְרִיכִין לְהוֹדוֹת. זֶה בְּחִינַת יְצִיאַת מְצָרִים וְכִלְל כָּל הַגְּאֻלוֹת מִכָּל הַגְּלוּיּוֹת שֶׁל
 הָאַרְבַּע מַלְכוּיּוֹת שְׂפָלָם מְכַנִּים בְּשֵׁם גְּלוּת מְצָרִים כַּנ"ל וְעַקֵּר כָּל הַגְּלוּיּוֹת הוּא הֶרְחוֹק מֵאַרְץ –
 יִשְׂרָאֵל שְׂזָה עֵקֶר הַגְּלוּת, כְּמוֹ שְׂפִתּוֹב, וַיִּגַּל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אֲדָמְתּוֹ. וְכְמוֹ שְׂאָנוּ אוֹמְרִים וּמִפְּנֵי
 חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אֲדָמְתּוֹ וְכוּ'. וְעַל זֶה אָנוּ מְבַקְשִׁין תְּמִיד שְׂיִחְזִיר אוֹתָנוּ ה'
 יִתְבָּרַךְ לְאַרְץ – יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּכָל יוֹם, וְתוֹלִיכְנוּ מִהֲרָה קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ וְכוּ'. יְהִי רְצוֹן
 שְׂתַעֲלָנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה תְּקוּן חִצּוֹת וּשְׂאָרֵי תְּפִלוֹת רַבּוֹת שְׂאָנוּ מְבַקְשִׁים לָהּ יִתְבָּרַךְ
 עַל אֲרִיכַת הַגְּלוּת שְׂיִשְׁבְּנוּ לְאַרְצֵנוּ בְּקִרְוֹב. וְעַל זֶה קוֹבֶלֶת הַשְּׂכִינָה בְּכָל עֵת עַל עֵצֶם רְחוּקָנוּ
 מֵאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָהּ אוֹי לְהֵם לְבָנִים שְׂגָלוּ מֵעַל שְׂלַחַן אֲבִיהֶם
 וּמֵאַרְצֵם יִצְאוּ. כִּי עֵקֶר כָּל הַגְּלוּיּוֹת שְׂכוֹלֵל כָּל הַצְּרוֹת כַּנ"ל. הָעֵקֶר הוּא מַחְמַת שְׂאָנוּ רְחוּקִים
 מֵאַרְץ – יִשְׂרָאֵל שְׂשֵׁם עֵקֶר הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת עֵקֶר אֲמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְאֲמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה.
 שְׂמִשָּׁם כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת שְׂכָלוּלִים בְּהָאַרְבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת הַנ"ל.
 וְלַהֲפֹךְ חֶסֶד וְשָׁלוֹם כְּפִי הֶרְחוּק מֵאַרְץ – יִשְׂרָאֵל שְׂעַל – יְדִי זֶה רְחוּקִים מִשְׁלַמוֹת הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ כֵּן
 עוֹבְרִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם, צְרוֹת וְיִסוּרִין רַחֲמָנָא לְצִלָּן וְכַנ"ל. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מַחְמַת הֶרְחוּק מִצְדִּיקֵי אֱמֶת
 שְׂעַל – יְדִי זֶה רְחוּקִים מֵאַרְץ – יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל וּבְפִרְט וְכַנ"ל, כִּי עֵקֶר עֲכוּב הַגְּאֻלָּה וְעֵקֶר הַגְּלוּת
 מֵאַרְץ – יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁךְ מַחְמַת הַפָּגָם שְׂפָגְמוּ בְּכַבוֹד הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים שְׂהֵם בְּחִינַת נְבִיאִים כְּמוֹ
 שְׂפִתּוֹב, וַיְהִיו מְלַעֲבִים בְּמִלְאֲכֵי הָאֱלֹקִים וּמִתְעַתְּעִים בְּנְבִיאָיו. וְכַתִּיב, הַצְּדִיק אָבֵד וְאִין אִישׁ שֵׁם
 עַל לֵב וְאֲנָשִׁי חֶסֶד נֶאֱסָפִים בְּאִין מִבֵּין וְכוּ':

כִּי כָּל אֶחָד צְרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת הַצְּדִיק הָאֱמֶת וְכַנ"ל. שְׂעַל – יְדִי זֶה עֵקֶר תְּקוּן הָאָדָם
 עֵקֶר הָאֲמוּנָה שְׂהִיא יְסוּד הַכָּל וְכַנ"ל. וְכַפִּי מֵהַ שְׂפּוֹגְמִין חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּזֶה שְׂאִין מִשְׂתַּדְּלִין לְחַפֵּשׂ
 אֶת הַצְּדִיק, כְּמוֹ כֵּן נוֹפְלִים בְּגָלוּת וְנִתְרַחַקִין מֵאַרְץ – יִשְׂרָאֵל. וְאִזִּי נוֹפֵל אֶל הַהַפּוֹךְ שְׂהוּא צְרִיךְ
 לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ כָּל יְמָיו. וְאִינוּ יוֹדֵעַ מֵהַ הוּא מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ. שְׂזָה הוּא עֵקֶר בְּחִינַת הַגְּלוּת שְׂהוּא
 בְּגָלוּת וְטִלְטוּל נֶעַ וְנָד. וְשׂוֹאֵל וְדוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׂ בִּיגִיעָה וְעֵמֶל וְטִרְחָה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד.

ואינו יודע בעצמו מה הוא מבקש ומחפש. כמו שרואין כל זה בחוש. מי שיביט בעין האמת. שרב בני האדם רודפים אחר הממון ביגיעות גדולות וטרדות וטרדות מאד מאד. והוא ממש כמו מי שהולך לחפש ולבקש איזה דבר. כי כל אדם אינו ממלא תאוותו לעולם בממון. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אין אדם מת וחצי תאוותו בידו יש לו מנה מבקש מאתים וכו'. נמצא שלעולם אין ממלא תאוותו. והוא שואל ודורש ומבקש ומחפש אחר הממון לעולם כאלו הוא מחיב ומשעבד לאיזה שר ומושל לחפש ולבקש איזה דבר. ובאמת הוא בעצמו אינו יודע מה הוא מבקש, כי עד יום מותו הוא מבקש ומחפש תמיד. ואם פן בשביל מי הוא מבקש ומחפש אחר הממון. ואם יאמר בשביל בנני. מי יודע אם ישאר הממון אחריו לבניו כאשר אנו רואין שרב העשירים בניהם או יוצאי חלציהם עניים ואביונים. ואפלו אם היה נשאר הממון לבניו. מה התכלית מזה. הלא גם בנני אחריו ודורותיהם אחריהם כלם יהיו צריכים למות כמותו. ומה יתרון להם בכל הממון, כמו שפתוב, כי לא במותו יקח הכל וכו'. וגם כי הלא גם בנני לא יספיק להם כל הממון שיניח להם. כי יותר שישאיר להם ממון יהיה חסר להם יותר ויגדל דאגתם יותר, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו וכו'. וכמו שאנו רואים בעינינו מי שבקי בטיב בני העשירים שרבים ככלם דאגתם וצערם גדול מאד, כי למשל עשיר אחד שיש לו עשרת אלפים אדומים. ויש לו חמשה או ארבעה בנים. והוא מתנהג בדרך הנגידיים הגדולים. ובודאי כשיש לו עשרת אלפים הוא מתנהג בדרך שצריך לפרנסתו לפי דעתו יותר מעשרת אלפים, כי נדמה לו שמכרח לישב בדירות וחומות שעולים כמה אלפים, ומרגליות ותכשיטין ורובי ההוצאה בכל שבוע להוליך בנניו כל אחד ואחד בבגדי משי ורקמה ותכשיטין וכו'. בדרך הגבירים הגדולים. ואומר שעל עצמו אינו מקפיד כלל רק על בנניו כאלו הוא מצוה מן התורה להוליך בנניו בדרך זה. והוא עושה הכל בשביל נחת רוח לבניו. ובאמת בנניו כל ימיהם פעס ומכאובות כי כל אחד מבנניו ובנותיו רוצה להתנהג באפן שאין מספיק לו לבדו כל העשירות של אביו ויותר מזה, עד שמתרבה דאגתו בכל יום, כי בודאי אי אפשר לאביו שיתן לכל אחד מבנניו ובנותיו כל עשירותו. ונותן לכל אחד כפי דעתו ורצונו, וכל מה שנותן להם אינו מספיק להם, עד שנופל קנאה ושנאה גדולה בין בנניו ובנותיו בעצמן, וכל אחד מבנניו מתקנא בחברו. וכל אחד רוצה לבלע את חברו כמו קין שהרג את הבל, מחמת שכל העולם לא היה מספיק לו. ואביהם בעצמם יש להם צער גדול מהמריבה והשנאה והקנאה שבין בנניו. וכיוצא בזה דאגות ויסורים הרבה שיש לכל אחד כל ימי חייו אביו. ואחר כך כלם מצפים עליו שימות. וכשמת רוצה כל אחד לקבל כל הירשה לחלקו עד שעל – פי רב כמה ירשות יורדין לטמיון על – ידי המחלקת שבין הבנים. וגם על – פי רב אינם מצליחים אחריו ונעשים עניים. והלא מימות עולם אומר כל אחד שהוא חושב בשביל בנניו. כדי שיהיה לבניו ממון ועשירות. ועדין לא נמצא אחד בעולם שאביו ישאיר לו די ספוקו שלא יהיה טרוד

עוד אחר הממון, כי אפלו מי שיורש הון רב מאביו, אף – על – פי – כן אינו מת וחצי תאנתו בידו. נמצא שלשוא ולחנם עומלים כל העולם ומבקשים ומחפשים אחר הממון תמיד ומאומה לא ישאו בעמלם. וכאשר צעק על זה קהלת בכל ספריו. ומכל שכן העניים והדלים ושאר אנשים שעניניהם מצפים תמיד על פרנסה ועומדים בבקר בדאגת פרנסה. ובלילה לנים בדאגה זו ומשוטטים בשוקים וברחובות למצא איזה דרך לבקש איזה פרנסה. וכן עוברים להם כמה ימים ושבועות ואין פועלים כלום. ומעט פרנסה שיש להם מגיע להם רק בהשגחת ה' יתברך שלא ממקום שחשבו ובקשו וחפשו כלל כאשר נראה בחוש. ומודים על זה כל הצריכים פרנסה. שעל – פי רב הם מבקשים ומחפשים איזה ימים רוח ופרנסה ואינם מוצאים כלל, ואחר כך ה' יתברך מזמין להם איזה רוח בהשגחתו יתברך לבד. שלא ממקום שחפשו ובקשו כלל. נמצא שהבקשה והחפוש שלהם היה בחנם להבל ולריק. ושלמה המלך עליו השלום צוח ואמר, אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה' וכו'. שצריכין לבקש את דרכי הקדשה בבקשה וחפוש גדול כמטמונים וככסף כנ"ל. כמטמונים וככסף דיקא. ויציר האדם בדעתו כמה היה מבקש ומחפש אם היו אומרים לו שבכאן ימצא אוצר בודאי. ואם יחפש כך את הצדיק האמת שעל ידו יבוא לכל טוב כנ"ל. בודאי יזכה למצא אותו ולהתקרב אליו ויזכה לכל טוב. כי עקר מה שנופלים בני – אדם בגלות גדול שהם מטלטלים בגלות ונעים ונדים לחפש ולבקש הממון הכל הוא מחמת הפגם שפגמו שלא זכו לחפש את הצדיקי אמת שעל ידם זוכין לארץ – ישראל ולאמונה ולהשגחה ונפלאות. שאז אין צריכין יגיעה וטרדא כלל אחר הפרנסה. כי דרשי ה' לא יחסרו כל טוב. דרשי דיקא, דהינו שמחפשינן ומבקשינן את הצדיק כדי להתקרב לה' יתברך. אזי לא יחסרו כל טוב. כי ה' יתברך יספיק להם כל צרכם בלי טרדא ובקשה וחפוש, כי זוכין להשגחה ונפלאות שלא בדרך הטבע כנ"ל:

מג) וזה בחינת זבולן לחוף ימים ישפן, והוא לחוף אגניות וירכתו על צידן. כי צידון הוא גבול ארץ – ישראל, כמו שפתוב, ויהי גבול הפנעני מצידון וכו'. ושם בתחלת הגבול במקום שמתחיל ארץ – ישראל שם קבור זבולן. (כאשר זכיתי להיות שם בעצמי על קברו הקדוש בעיר צידון. ואמרו לי שם שמשם מתחילין לחשב גבול ארץ – ישראל) כי זבולן הוא בחינת תקון תאנות ממון. כי זבולן היה מספיק ליששכר שהיה עוסק בתורה. וזבולן היה עוסק בפרקמטיא והיה מספיק ליששכר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שזהו עקר תקון תאנות ממון, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה. שעקר תקון תאנות ממון הוא צדקה. ועל זה נאמר שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך וכו' שזה בחינת תקון תאנות ממון שהוא בחינת שמחה בחינת שמח זבולן, כמבאר בהתורה צוית צדק (סימן כג) נמצא שזבולן הוא בחינת תקון תאנות ממון. ועל – כן זבולן הוא קבור על גבול ארץ – ישראל בצידון בחינת וירכתו על צידן שסופו על צידון שהוא

גבול ארץ – ישראל. זה רמז שעל – ידי בחינת זבולון, דהינו בחינת תקון תאות ממון זוכין לכנס לארץ – ישראל, הינו על – ידי שמבקשים ומחפשים את הצדיק. שעל – ידי זה זוכין להנצל מהחפוש והבקשה של הסטרא אחרא. שהוא החפוש והבקשה אחר הממון על – ידי זה זוכים לארץ – ישראל, כי עקר ארץ – ישראל זוכין על – ידי הצדיק בבחינת צדיקים יירשו ארץ. ואי אפשר לאדם לזכות לארץ – ישראל כי אם על – ידי צדיקים אמתיים. שזהו בחינת הנשיאים שהעמיד משה להנחיל הארץ לישראל, כמו שכתוב, אלה האנשים וכו'. לנחל את הארץ. כי אי אפשר לזכות לארץ – ישראל כי אם על – ידי צדיקים אמתיים שעל ידם זוכין לאמונת חידוש העולם. שזהו בחינת ארץ – ישראל כנ"ל. ועל – פן זבולון שזהו בחינת המתקרב להצדיק האמת ומשמש אותו בגוף ונפש וממון ועושה לו כל צרכיו כמו זבולון שטרח בפרקמטיא בשביל להספיק את יששכר שעסק בתורה. הוא זוכה לבוא לארץ – ישראל. ועל – פן זבולון עומד על גבול ארץ – ישראל, כי דיקא על – ידי בחינת זבולון שהוא המתקרב לצדיק האמת, על – ידי זה זוכה לכנס ולבוא לארץ – ישראל כנ"ל:

מד) ובשביל זה כל הארבעה צריכין להודות הנ"ל. צריכין להביא תודה שבאה מחמץ ומצה, שזהו בחינת שבועות שאז מביאין גם – פן חמץ ומצה, דהינו שתי הלחם מחמץ. ושאר מנחות ממצה, כי כל הארבעה הנ"ל. עקר הנסים והנפלאות והישועות שלהם נמשך מבחינת שבועות שהוא קבלת התורה. שעל – ידי זה זוכין לחידוש העולם שלעתיד שאז יתנהג העולם בבחינת ארץ – ישראל שהוא השגחה ונפלאות וכו' שמשם כל הנסים והנפלאות והישועות של כל הארבעה צריכין להודות הנ"ל שכוללים כל הנסים כנ"ל:

וזה שפתח דוד המלך עליו השלום מזמור זה של הארבעה הנ"ל, יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר. ומארצות קבצם ממזרח וממערב וכו'. שזהו בחינת קבוץ גלויות שזהו בחינת ארץ – ישראל שלשם כל הקבוץ של הגלויות, כמו שכתוב, אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וכו'. והביאך ה' אלקיך אל הארץ וכו'. כי עקר הישועה של כל הארבעה הנ"ל הוא נמשך מארץ – ישראל ששם הוא בחינת השגחה ונפלאות שלא בדרך הטבע כנ"ל. שמשם כל הנסים והישועות כנזכר לעיל. ועקר הגלות שכולל כל הצרות בגוף ונפש שכלם כלולים בארבעה הנ"ל העקר הוא מחמת הרחוק והגלות מארץ – ישראל כנ"ל:

מה) וזה בחינת גדל הטלטולים והיסורים שצריכין לסבל קדם שבאין לארץ – ישראל וצריכים לסבב בכמה דרכים קדם שבאין לארץ – ישראל וכמו שכתוב, ויטב אלקים וכו' וכמו בא לעיל. והכל הוא בשביל קבוץ הנדחים הנ"ל:

כי איתא בכתבי האר"י ז"ל בפונות, והביאנו לשלום מארבע פנפות הארץ וכו' שבכל מקום בעולם שאחד מישראל נדחה לשם בגלות בארבע פנפות הארץ נחשב כאלו כל ישראל גלו לשם ועל – ידי זה מברר ניצוצות משם ועל – ידי זה באין לארץ – ישראל, עין שם באריכות. שזהו סוד מה שישראל מפזרין עכשו בגלות במקומות הרחוקים מהקדשה מאד. והנה זה הענין הוא דבר נסתר ונעלם מאד. ואי אפשר להבינו, כי אנו רואים שבמדינות הרחוקים משיבות ישראל. כמו במדינות מאסקווע. נדחו לשם יהודים מעטים. ודרים בין הרבה עובדי כוכבים יהודים מתי מעט. עד שיש עירות הרחוקים יותר. שאין נמצאים שם ישראלים כי אם אחד או שנים בעיר גדולה. והנה אנו רואים בעינינו שרוב אלו היהודים הדרים במקומות כאלה רבם ככלם אינם צדיקים כלל. והלואי היו בינונים כי הם רחוקים מאד מה' יתברך ואי אפשר להאריך בזה שלא לדבר על איזה מישראל חס ושלום, כי גם פושעי ישראל מלאים מצוות פרמון. ואם בן איך אפשר להבין זאת. שעל – ידי אנשים כאלו יתבררו הניצוצות מעמקי הקלפות כאלו. אבל באמת היא נפלאות תמים דעים ואי אפשר להבין זאת. והכלל, שעקר הגלות הוא הגלות וההתרחקות מארץ – ישראל שהוא כלל הקדשה ועקר הגלות הוא לברה הנדחים שהם הניצוצות שנדחו בעמקי הקלפות בבחינת לא גלו ישראל בין העובדי כוכבים אלא כדי שיתוספו עליהם גרים, שזהו בחינת הניצוצות המתבררים מעמקי הקלפות, כי באמת לכאורה קשה להבין ענין הגלות שמחמת שחטאו ישראל בארץ – ישראל גלה אותם משם לארץ העמים. עד שיתקנו וישובו אליו ויביא לנו גואל צדקנו. והדבר קשה מאד איך יהיה תקנה שבחוץ – לארץ ישובו ישראל. ומה אם במקום חיותנו וקדשתנו שהוא ארץ – ישראל ארץ הקדשה ששם עקר קדשת ישראל וכו'. אם שם התגבר על ישראל היצר הרע עד שהחטיאם איך יהיה תקנה שבחוץ – לארץ שהיא ארץ העמים אויר הטמא וכו', שם יתקנו וישובו ישראל? ואם בן חס ושלום, אפס תקנה!! הלא ה' יתברך רוצה בתקנותינו. ואינו חפץ לנקם בנו, רק כל הגליות והצרות הם בשביל תקון, כמו שפתוב, ובקשתם משם את אלקיך ומצאת וכו'. אבל איך יתכן זה שבארץ – ישראל לא בקשנו והפשנו ודרשנו את ה' יתברך ובחוץ – לארץ בארץ העמים נדרש ונבקש אותו? אבל באמת כל זה הוא נפלאות תמים דעים. והם מסתרי פלאותיו:

וזהו בחינת כל הירידות והנפילות העוברים על כל אחד מישראל לפי בחינתו ומדרגתו עד שיש הרבה שנפלו עד עמקי תהום תחתיות. אשר נדמה להם כי אפס תקנה חס ושלום, בפרט עכשו בסוף הגלות באחרית הימים האלה בעקבא דמשיחא כאשר יודע כל אחד בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו. ואף – על – פי – בן סוף כל סוף כלם יתקנו ולא יהיה נאבד שום אחד מהם. כי ה' יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. כי באמת יש לפעמים שדיקא כשהאדם מגיע למקום נמוך ורחוק מהקדשה מאד מאד. שם דיקא יתעורר בהתעוררות גדול לה' יתברך. וכמו

שדברנו מזה בתחלת הדרוש הזה למעלה כנ"ל. ויש בענין זה כמה טעמים ובחינות וקצת מהם הוא מחמת שפשהיו ישראל בארץ – ישראל הראה להם הקדוש – ברוך – הוא חפה יתרה. והיו מקרבים אליו מאד ונדמה להם שפבר הם סמוכים לה' יתברך ולא בקשוהו יותר ונתרשלו בעבודתם. והבעל דבר חותר עליהם בכל יום ובכל עת ועל – ידי זה התגבר עליהם עד שהחטיאם וזה בחינת הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבני (שיר השירים ו). ועין בפרוש רש"י שם שפרש ענין זה שמרב חפה שהראה להם בבית – המקדש, על – ידי זה מרדו בו וכו', עין שם וזהו ענין הנ"ל. וגם מחמת שפשהיו בארץ – ישראל לגדל הקדשה של ארץ – ישראל. באיזה תנועה בעלמא שלא התנהגו בקדשה כראוי פגמו מאד. ועל – ידי הפגם הזה נמשך פגם גדול יותר, כי עברה גוררת וכו' ועל – ידי זה החטיאם הבעל דבר. וזה בחינת כי באת אלי להזכיר את עוונתי. שפנגד קדשת אליהו היא נחשבת ברשעה אף – על – פי שהיתה צדקת כמו שפרש רש"י שם. ובשביל זה הכרחו לצאת בגלות. ואז מגדל הרחוק שרואים גדל רחוקם מה' יתברך שנגלו ונפוצו בארץ העמים באויר הטמא תחת ממשלת העובדי כוכבים מתגברים נפשות ישראל ביותר לשוב לה' יתברך כנ"ל. וגם שם לגדל הטמאה של חוץ – לארץ. תכף כשישראל עושים איזה עבודה בעלמא יקר בעיניו יתברך מאד מאד. אף – על – פי שאין עבודתם בשלמות, אף – על – פי – כן יקר בעיניו מאד שבמקום רחוק וטמא כזה יתגברו לעשות אפלו העבודה הזאת. ועל – ידי זה הוא מרחם עליהם ומושיעם. וזהו בחינת של כל הנופלים מעבודת ה' יתברך שעל – ידי כל מה שפוגמים איזה פגם. או שעוברים איזה עברה חס ושלום, נופלים יותר ויותר. ואם כן מה יהיה הסוף וכי אפס תקוה, אך הכל על – פי הנ"ל שכשה' יתברך רואה שאיזה אדם מתרחק מעבודתו ופוגם איזה פגם או שעובר חס ושלום, איזה עברה אזי הקדוש – ברוך – הוא מרחק אותו ונופל יותר, כי הבא לטמא פותחין לו, אבל אם כן היה חס ושלום, אפס תקוה ולא היה באפשר לשום אדם לשוב לעולם מאחר שכל פעם נופל יותר חס ושלום, אבל ה' יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. והוא מסבות מתהפך בתחבולותיו, כי כשהאדם נופל על – ידי חטאים למקום הרחוק מהקדשה. אזי ה' יתברך מזמין לו שם רמזים לפי אותו המקום ומזמין לו איזה זכות שיכול לזכות בזה המקום הרחוק דיקא. וזהו הנסיון והבחירה שלו. ואם יזכה שם לזכר בה' יתברך. ולעשות שם מה שיוכל מה שמרמז לו ה' יתברך בכל מקום שהוא. בקל יוכל לשוב לה' יתברך, כי לפי המקום הזה יכול לזכות בעבודה קטנה לעשות נחת רוח ותענוג ושעשוע גדול לה' יתברך. מה שלא היה זוכה במקום קדוש ביותר, כי ה' יתברך מקבל תענוג ושעשוע גדול מאד כשעולה לפניו איזה עבודה ממקום הנמוך ורחוק מאד כמובן בדברי חכמינו זכרונם לברכה כמה פעמים. בבחינת כד אתי יתרו ואמר כי עתה ידעתי וכו', כדין אסתלק ואתיקר שמא דקדשא בריך הוא עלא ותתא. וזה סוד גלות ישראל בכלל. ובפרטיות הנפילות של כל אחד ואחד כנ"ל שזהו עקר

הגלות, כי כל מה שנופל למקום נמוך ורחוק מהקדשה יותר יש לו שם איזה עבודה ונחת רוח לעשות לה' יתברך, מה שאינו זוכה לזה אפלו צדיק גדול וכנ"ל. ועל – ידי זה מעלה כל הניצוצות והקדשות שנפלו לשם למקום הטמא הזה, כי יש כמה וכמה ניצוצות הקדושות שנפלו משנים קדמוניות הרבה לעמקי עמקי הקלפות מאד מאד. ומחמת שמנחים בין מצולה בעמקי תהומות מאד מאד בודאי אין מי שיכנס לשם להעלותם. ועל – בן בשמזדמן אדם שחטא עד שנפל לשם חס ושלוה, תכף בשמזכיר את עצמו בה' יתברך. ונתעורר לעבד את ה' יתברך באיזה עבודה בעלמא שהוא יכול לעשות שם לפי מקומו הנמוך כנ"ל. אזי מתדבקים בו כל אלו הניצוצות. ומעלה אותם משם. ובזה עושה נחת רוח ותענוג גדול לה' יתברך בלי שעור כנוצר לעיל. וזה בחינת היהודים הנדחים בארבע פנות הארץ. במקומות הרחוקים מישראל, כי יש שם ניצוצות מאלפים שנים שמנחים שם בגלות וצער גדול מאד. שאם היו מריחים שם ריח בעלמא של ישראל היו מחיין עצמן מאד. ועל – בן תכף שנכנס לשם איזה ישראל בעלמא אפלו פושעי ישראל, אף – על – פי שחטא ישראל הוא ואף – על – פי – בן שם ישראל נקרא עליו. אזי תכף בשאלו הניצוצות הקדושים מריחין ריח של ישראל הם מתעוררים ומתדבקים בו. ואף – על – פי שעדין אי אפשר להם לעלות מחמת שזה האיש בודאי אין לו כח להעלותו. ועל – בן על – פי רב נופל על ידם יותר. מחמת רבוי הקלפות הנאחזין באלו הניצוצות כידוע. אף – על – פי – בן מאחר שעל כל פנים מחזיק עצמו בדת ישראל. ואינו ממיר דתו לגמרי חס ושלוה. ונקרא עליו שם ישראל, זה בעצמו יקר מאד בעיני ה' יתברך. ויש לה' יתברך תענוג ושעשוע גדול מזה עד שסוף כל סוף יעלה זה האיש משם. ויעלה עמו כל הניצוצות הנזכרים לעיל משם. ועל – ידי זה יתקן כל חטאיו מאחר שעל ידו דיקא עלו הניצוצות האלו מה שלא היו יכולין לעלות על – ידי שום איש כשר שבעולם, כי מי היה נכנס למקום טמא ומלכלך כזה וכנ"ל. והעקר הוא על – ידי כח הצדיק הגדול האמתי שיש לו כח להעלות כל אלו האנשים עם הניצוצות שנתדבקו בהם מכל המקומות הנמוכים אפלו מעמקי עמקי תהום תחתיות. אפלו מיון מצולה ואין מעמד. ועל – בן כל זמן שהאדם משתדל ומחפש ומבקש להתקרב לצדיקי אמת יש לו תקנה לעולם יהיה איך שיהיה. אפלו אם נפל מאד אלפים ורבבות פעמים. כי בכח הצדיק יכול להיות שעל – ידי דבר אחד ונחת רוח אחד שיעשה לה' יתברך במקומו הרחוק כזה יתקן הכל ויעלה עמו כל הניצוצות ממקומות כאלו. מה שלא היו יכולים לעלות על – ידי שום אדם אחר וכנ"ל. ובשביל זה צריך האדם לסבל טלטולים ויסורים הרבה קדם שבא לארץ – ישראל, הכל בשביל ברור הניצוצות הנ"ל שכלם צריכים להתקבץ לארץ – ישראל. ועל ידם דיקא זוכין לבוא לארץ – ישראל. כי בכל מקום שמסבב לבוא לשם בשביל לבוא לארץ – ישראל. הוא מברר הניצוצות משם מאחר שכל כוננתו שהולך ומסבב שם הוא בשביל לבוא לארץ – ישראל. ששם קבוצ כל הניצוצות ואזי

זוכה לבוא עם כל אלו הניצוצות לארץ – ישראל. בבחינת אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך וכו'. והביאך ה' אלקיך אל הארץ. והפל בכת הצדיק שעל ידו דיקא באין לארץ – ישראל וכו"ל. ועוד יש בזה דברים הרבה. ודי בזה למסתכל על האמת לרחם על עצמו לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא. כי חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם:

מו) וזה פרוש דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד. דרשו ה' שצריכין לדרש ולבקש את ה' יתברך מאד לזכות לאמונה שלמה באמת. ומפרש הפסוק איך מבקשין את ה' יתברך. הינו איך זוכין לאמונה. וזה 'עזו'. עזו זה הצדיק האמת שנקרא עז, כמו שפתב רבנו זכרוננו לברכה. שהצדיק נקרא בעז. בו עז בו תקפא. כי הצדיק הוא גבור הפובש את יצרו. והוא עז פנמר בעבודתו יתברך. והוא נותן עז ותעצומות לה' יתברך כפיכול, בבחינת תנו עז לאלקים. ובשביל זה הצדיק נקרא עז. וזהו, דרשו ה' ועזו. שצריכין לבקש את ה' יתברך, הינו לזכות לאמונה שלמה. וזה אי אפשר כי אם על – ידי שידרשו ויבקשו ויחפשו את ה' 'ועזו', הינו הצדיק. כמבאר לעיל שצריכין לבקש את הצדיק מאד, ועל – ידי זה דיקא דורשין את ה' וזוכין לאמונה שלמה כנ"ל. וזהו, בקשו פניו תמיד. 'פניו' הם הצדיקים שנקראים אנפי שכינתא כמובא בזהר הקדוש. וכמו ששמעתי זה מפי רבנו זכרוננו לברכה, הינו שצריכין לחפש ולבקש פני ה' שהם הצדיקים, צריכין לחפשם ולבקשם תמיד עד שיזכה למצאם להתקרב להם, כי עקר האמונה וההתקרבות לה' יתברך תלוי בהם כנ"ל. וזהו, זכרו נפלאותיו אשר עשה וכו'. הינו שהפסוק מפרש איך אפשר לחפש ולבקש את הצדיקי האמת. הלא יש ערבוביא גדולה בעולם מגדל המחלקת שנעשה בעולם על – ידי עזי פנים שבדור וכו"ל. על זה משיב הפסוק. זכרו נפלאותיו אשר עשה מופתיו ומשפטי פיהו. שזהו בחינת קבלת התורה ויציאת מצרים שזכינו שעשה ה' יתברך עמנו נפלאות גדולות והראה מופתים גדולים ונוראים מאד ונתן לנו את התורה שהיא משפטי פיהו, הינו שהפתוב אומר שנזכר את הפח של מתן תורה שזכינו אחר יציאת מצרים. שעל – ידי זה הפח של קבלת התורה יש לנו פח לחפש ולבקש את הצדיק עד שנזכה להתקרב אליו כנ"ל. וזהו, זרע ישראל עבדו בני יעקב בחיריו הוא ה' אלהינו בכל הארץ משפטיו, הינו ענין המבאר לעיל באריכות. שה' יתברך מקדים רפואה למכה תמיד, שזהו בחינת מה שה' יתברך מזמין לאדם הארה מלמעלה ומסיע אותו משרש הקדשה שהוא צריך להגיע אליה. כדי לסייע אותו שיוכל להגיע לאותה הקדשה וכו' כמבאר לעיל. וזאת הבחינה היא סוד סתרי הבחירה שאי אפשר להבין איך ה' יתברך מסיע את האדם והפל ממנו יתברך לבד, כמו שפתוב, כי ממך הפל וכו'. וכמו שפתוב, מי הקדימני ואשלים. ואף – על – פי – כן יש להאדם בחירה וכו"ל. ומבאר לעיל שזהו בחינת ה' מסיני בא וזרח משעיר למו וכו'. שה' יתברך החזיר התורה לכל העובדי כוכבים ולא רצו לקבלה עד שבאו ישראל וקבלוה, דהינו שה' יתברך האיר עליהם ורמוז להם רמזים שיתקברו אליו ולא רצו

לְקַבְּלָהּ. אֲבָל יִשְׂרָאֵל תִּכְפֹּף בְּשֶׁרְמוֹז לָהֶם וְהָאִיר עֲלֵיהֶם וְרָצָה לְסִיעָם וּלְקַרְבָּם, תִּכְפֹּף רָצוֹ אַחֲרָיו
 בְּאַהֲבָה וְנִתְקַרְבוּ אֵלָיו. וּכְמוֹ שֶׁפָּתוּב, מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה. וּפִרְשׁ רַש"י שֶׁם שֶׁתִּכְפֹּף בְּשֶׁהִתְחַלַּתְתָּ
 לְמְשַׁכְּנֵי לְרַמֹּז לִי עַל – יְדֵי שְׁלוּחֶיךָ שֶׁאַתָּה רוּצָה לְקַרְבָּנִי. אֲזִי תִכְפֹּף אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה בְּאַהֲבָה.
 וְהִקְדַּמְתִּי נַעֲשֵׂה לְנִשְׁמָע. וּכְמוֹ שֶׁפָּתוּב, אֲזַנִּים פְּרִית לִי וְכו'. אֲזִי אֲמַרְתִּי הִנֵּה בְּאֵתִי. וּפִרְשׁ רַש"י שֶׁם
 גַּם – בֵּן שֶׁה' יִתְבָּרַךְ רָמַז לָהֶם לְקַרְבָּם בְּחִינַת אֲזַנִּים פְּרִית לִי וְכו'. וְאֲזִי תִכְפֹּף אֲזִי אֲמַרְתִּי הִנֵּה בְּאֵתִי
 בְּמַגְלַת סֵפֶר לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֶלְקֵי חֲפְצָתִי. כִּי חֲפְצָתִי תִכְפֹּף בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה לְרַדְף וּלְרוּץ אַחֲרֶיךָ
 וּלְמַסֵּר נַפְשִׁי עַל קִדְשֵׁי שְׁמֶךָ. נִמְצָא שֵׁישׁ כָּאֵן שְׁנֵי בְּחִינּוֹת. שְׁלֹפֵי פְּחִיתוֹת דַּעַת הָאָדָם נִרְאִין
 כְּסוּתָרִין זֶה אֵת זֶה, כִּי בְּבְחִינָה אַחַת נִרְאָה שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בָּחַר בְּיִשְׂרָאֵל בְּחָנָם בְּחִסְדּוֹ הַגְּדוֹל לְבַד.
 וְזֶה בּוֹדָאֵי אִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין מִפְּנֵי מָה בָּחַר בְּעַם מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּאַמְת נִקְרְאִים יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל
 זֶה עִם סִגְלָה, כִּי סִגְלָה הִיא בְּחִינַת דְּבַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה בְּהַעֲלַתְךָ (בְּסִימָן
 כ"א) אֲבָל יֵשׁ בְּחִינָה אַחֶרֶת שֶׁיִּשְׂרָאֵל זָכוּ לְהַתְּדַבֵּק בָּהּ יִתְבָּרַךְ וּלְבַחֵר בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר גַּם זֶה הָיָה
 בְּאַמְת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֶהְבֵּת כְּלוּלְתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבַר וְכו'. וְעַל – יְדֵי
 בְּחִינָה זוֹ בּוֹדָאֵי מַגִּיעַ לְיִשְׂרָאֵל לְקַרְבָּם בְּכָל עֵז. אֲבָל בְּאַמְת עַל – יְדֵי בְּחִירָתָם לְבַד שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרַךְ. כִּי לֹא הָיָה לָהֶם כֹּחַ לַעֲמֹד כְּנֶגֶד הַיַּצֵּר הָרַע וְהַסְטֵרָא
 אַחֲרָא הַמוֹנֵעַ וּמְבַלְבֵּל אוֹתָם וְעַקֵּר הַתְּקַרְבוֹתָם שֶׁזָּכוּ לְהִתְקַרֵּב וּלְהִתְעוֹרֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ הָיָה עַל –
 יְדֵי סִיוֵעַ גְּדוֹל דִּלְעֲלָא. וּכְמוֹ שֶׁפָּתוּב אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי וּפִרְשׁ רַש"י אַתָּה הִנְחַתְתָּ יְדֵי עַל חֶלֶק הַטּוֹב
 וְאֲמַרְתָּ לִּי אֵת זֶה בָּחַר לָךְ. וְאֵלּוֹ הַשְּׁנֵי בְּחִינּוֹת הֵם מִתְקַבְּצִים יַחַד. שֶׁה' יִתְבָּרַךְ בָּחַר בְּיִשְׂרָאֵל
 וְיִשְׂרָאֵל בָּחַרוּ בָּהּ יִתְבָּרַךְ. וּמֵהֵיכֵן הִיְתָה הַהִתְחַלָּה. זֶה הָעֲנָן מִסוּד סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לְהַבִּין כָּלֵל, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת מְקִיפִין שֶׁלֹּא יִתְגַּלוּ עַד לַעֲתִיד כְּמוֹבֵן בְּהַתּוֹרָה בְּהַעֲלַתְךָ הַנ"ל:

וְזֶה עַקֵּר בְּחִינַת קְבָלַת הַתּוֹרָה. כִּי עַקֵּר קְבָלַת הַתּוֹרָה הִיא שֶׁנִּמְשָׁכָה קִדְשָׁה עַל יִשְׂרָאֵל כְּדִי
 שִׁיְהִיָּה כֹחַ לְכָל אָדָם בְּכָל דּוֹר וּבְכָל זְמַן לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֵת הַצְּדִיקֵי אֲמַת
 שְׁבָכַל דּוֹר וְכו'. וּלְזָכוֹת עַל – יְדֵי זֶה לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְכו' כַּנ"ל. וְאִם
 – עַל – פִּי – כֵּן יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּחִירָה גְּדוֹלָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. אִם לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקִים אֲמַתִּים אִם
 לָאו חֵס וְשְׁלוֹם, כְּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִין בְּעֵינֵינוּ שֶׁמֵּעַט דִּמְעַט הֵם הַמִּתְקַרְבִּים לְצְדִיקֵי אֲמַת, כְּמוֹ
 שֶׁפָּתוּב, טוֹב מֵעַט לְצְדִיק וְכו'. וְזֶה בְּחִינַת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו, הֵינּוּ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת
 הַנְּזַכְּרוֹת לְעִיל, כִּי זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ, זֶה בְּחִינַת בְּחִירַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בָּחַרוּ בָּהּ יִתְבָּרַךְ עַל – יְדֵי
 עֲבוּדָתָם וְיִגִּיעַתָּם וְטִרְחָתָם שֶׁהִלְכוּ אַחֲרָיו בְּמִדְבַר וְכו' וְזֶה בְּחִינַת עֲבָדוֹ, דֵּהֵינּוּ שְׁעוֹבְדִים אוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ. שֶׁעַל שֵׁם זֶה נִקְרְאִים עֲבָדוֹ. בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו זֶה בְּחִינָה הַשְּׁנִית הַנ"ל, דֵּהֵינּוּ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ
 בָּחַר בָּהֶם בְּטוֹבוֹ הַגְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וּבָךְ בָּחַר ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה וְכו'. הֵינּוּ שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת
 הַנְּזַכְּרוֹת לְעִיל שֶׁעַל – יְדֵי שְׁנֵיהֶם נִתְקַרְבוּ יִשְׂרָאֵל לָהּ יִתְבָּרַךְ וּקְבָלוּ אֵת הַתּוֹרָה. וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר

וְדוֹר בְּעֵינֵי הַהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים כַּנִּל. וְהַכֹּל בְּכַח הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ כָּבֵר וְכַנִּל. וּבִשְׂבִיל
 זֶה אֶצֶל עַבְדּוֹ כְּתִיב יִשְׂרָאֵל. וְאֶצֶל בְּחִירָיו כְּתִיב יַעֲקֹב, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַה קְטָנָה. וְיִשְׂרָאֵל הוּא
 בְּחִינַה גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר כִּידוּעַ, הֵינּוּ שְׂבִתְחִלָּה כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַךְ. וְאִין לוֹ
 כַּח לְהִתְקַרֵּב מִגְּדֹל חֲלִישַׁת כָּחוֹ כַּנִּגְדַּד הַיֵּצֵר הָרַע. וְהוּא יִתְבַּרַךְ מְסִיעַ אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ נִפְלָא וְנוֹרָא כְּדִי
 שְׂיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב. וְכֹל הַתְּקַרְבוֹתָיו עַל – יְדֵי סִיּוּעַ דְּלַעֲלָא זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרְאת יַעֲקֹב, בְּחִינַת קְטָנוֹת
 בְּבְחִינַת בְּבִטּוֹן עַקֵּב אֶת אֲחִיו. שְׂצָרִיכִין לְקַבֵּל גְּדֻלַּת קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ עֲרֻמָּה בְּגִנְבָה וְהַעֲלָמָה
 שְׁלֵא יִקְטָרְגַּ הַבַּעַל דְּבַר מַחֲמַת שְׁעָדִין לֹא זָכָה עַל – יְדֵי עֲבוֹדַת עֲצָמוֹ לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַךְ. רַק
 הָעֵקֶר עַל – יְדֵי סִיּוּעַ דְּלַעֲלָא. וְעַל – כֵּן זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרְאת יַעֲקֹב. אֲבָל אַחַר כֵּן כְּשֶׁזִּזְכָּה
 לְהִתְגַּבֵּר כְּפָאֵרִי בְּעֲבוֹדַת ה' יִתְבַּרַךְ עַד שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרַךְ עַל – יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ. אֲזִי נִקְרָא
 יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּחִינַה גְּדוּלָה בְּחִינַת לֹא יַעֲקֹב יֹאמֵר עוֹד שְׂמַךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י
 שְׁלֵא יֹאמֵר עוֹד שֶׁקִּבְּלַת הַבְּרָכוֹת הִיְתָה בְּעֵקֶבָה וּבְמִרְמָה וְכוּ', הֵינּוּ שְׂאִין יְכוֹלִין לוֹמַר עוֹד שֶׁבְּדֶרֶךְ
 רְמָאוֹת וְהַעֲלָמָה קִבְּלַת הַבְּרָכוֹת שֶׁהוּא קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׂמַךְ, כִּי שְׂרִית עִם
 אֱלֹקִים וְאֲנָשִׁים וְתוֹכֵל. כִּי זָכִית לְהִתְגַּבֵּר בְּעֲבוֹדָתְךָ עַד שְׂנִצְחַת מְלֹאכִים הַמְּקַטְרְגִים וְאֲנָשִׁים
 הַמְּתַנַּגְדִים וְהַמוֹנְעִים הַנִּמְשָׁכִים מֵהֶם. וְאֲזִי נִקְרָא יִשְׂרָאֵל. וְעַל – כֵּן אֶצֶל עַבְדּוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת
 הַבְּחִירָה שִׁישְׂרָאֵל בְּחָרוֹ בְּה' יִתְבַּרַךְ עַל – יְדֵי עֲבוֹדָתָם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עַבְדּוֹ כַּנִּל. עַל – כֵּן כְּתִיב שֶׁ
 יִשְׂרָאֵל כַּנִּל. אֲבָל אֶצֶל בְּחִירָיו שֶׁזֹּאת הִיא הַבְּחִינָה שֶׁה' יִתְבַּרַךְ בָּחַר בְּיִשְׂרָאֵל בְּחִסְדּוֹ כְּתִיב יַעֲקֹב,
 כִּי זֹאת הַבְּחִינָה הִיא בְּחִירַת יַעֲקֹב כַּנִּל. וּבְחִינַת בְּחִירַת יִשְׂרָאֵל בְּה' יִתְבַּרַךְ עַל – יְדֵי עֲבוֹדָתָם הוּא
 בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל וְכַנִּל וּבְאֵמַת הַכֹּל אַחַד. כִּי גַם מִתְחִלָּה כְּשֶׁנִּתְקַרְבוּ יִשְׂרָאֵל לָהּ יִתְבַּרַךְ בְּכֹל
 בְּשַׁעַת מַתָּן תּוֹרָה אוֹ בְּפִרְטוּיֹת כְּשֶׁמִּתְקַרֵּב אָדָם לָהּ יִתְבַּרַךְ וְלְהַצְדִּיק הָאֵמַת בְּכֹל דוֹר וְדוֹר וּבְכֹל
 זְמַן בּוֹדָאֵי גַם בְּתַחֲלָה בְּשַׁעַת הַקְּטָנוֹת וְהַתְּחִלָּה הִיְתָה לוֹ אִיזָה בְּחִירָה שְׁעַל – יְדֵי זֶה זָכָה
 לְהִתְקַרֵּב, אַךְ כֹּל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין כֹּלֵל וְכַנִּל:

וְזֶהוּ הוּא ה' אֱלֹקֵינוּ בְּכֹל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו, הֵינּוּ שְׂבוֹדָאֵי צְדִיק ה' וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטָיו וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ,
 וּבוֹדָאֵי לֹא עַל חֲנָם בָּחַר בָּנוּ בְּכֹלֵל וּבְפִרְטוֹ. רַק שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת וְכַנִּל. וְזֶהוּ זָכְרוּ לְעוֹלָם
 בְּרִיתוֹ דְּבַר צְוָה לְאֵלֶּף דוֹר, הֵינּוּ שְׂצָרִיכִין לְזַכֵּר בְּרִיתוֹ, הֵינּוּ הַתּוֹרָה בְּכֹל דוֹר וְדוֹר וְאֵף – עַל – פִּי
 שְׁעָדִין אָנוּ צָרִיכִין לְהַצְדִּיק הַדוֹר, אֵף – עַל – פִּי – כֵּן פָּעֲלָנוּ הַרְבֵּה עַל – יְדֵי הַתּוֹרָה. שְׁעַל – יְדֵי
 זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ וְלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. וְזֶהוּ בְּחִינַת דְּבַר צְוָה לְאֵלֶּף דוֹר, כְּמַבְאָר לְעִיל
 בְּאֵרִיכוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁה' יִתְבַּרַךְ רָצָה לְתַן אֶת הַתּוֹרָה לְאֵלֶּף דוֹר וְרָאָה שְׂאִין הָעוֹלָם
 מִתְקִים וְעָמֵד וּנְתָנָה לְעֹשְׂרִים וְשֹׁשָׁה דוֹרוֹת. שְׂמַבְאָר לְעִיל שְׁכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנִּל שְׁעַל – יְדֵי
 קִבְּלַת הַתּוֹרָה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הָאֵמַת שְׂבָכֵל דוֹר. שְׁעַל – יְדֵי זֶה עֵקֶר בְּרוּר הָאֵמוּנָה
 בְּכֹל דוֹר כְּפִי הַזְּמַן וְכְפִי הַיּוֹם כַּנִּל. וְזֶהוּ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וְכוּ' לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן וְכוּ'

בי עקר תכלית קבלת התורה ותכלית ההתקרבות לצדיקים בכל דור ודור. עקר התכלית הוא ארץ – ישראל, דהינו לזכות לאמונת חידוש העולם. שהיא בחינת ארץ – ישראל וכנ"ל. וזהו בחינת חבל נחלתכם. 'חבל' דיקא, כי בארץ – ישראל שהיא בחינת התקרבות לצדיקים אמתיים בחינת אמונה כנ"ל שם קשור החבל דקדשה. אשר כל מי שמתקרב לשם, דהינו להצדיק ולארץ – ישראל. שעל – ידי זה זוכה לאמונה שלמה. אזי הוא קשור לה' יתברך בחבל דקדשה לעולמי עד ולנצח נצחים. אשר לא ינתק ולא יהרס לעולם בבחינת בחבלי אדם אמשכם בעבתות אהבה. וכמבאר לעיל באריכות. שכל זמן שמשתדלין ומחפשיין להתקרב לצדיקי אמת. אזי אפלו אם חס ושלו, נופלים כמו שנופלים אינו נחשב נפילה כלל, כי אדרבא, אז יעלה ניצוצות יותר ממקומות הרחוקים ביותר וכנ"ל:

והוא ממש כמו שמשלשלין אחד על – ידי חבל לתוך עמקי מצולות ים ותהומות תחתיות. כדי שיחפש ויבקש שם אוצרות יקרות ואבנים טובות ונפלאות מאד. וכל זמן שהוא מקשר בהחבל לא יהיה נאבד לעולם. כמו כן הוא ממש. שכל זמן שמתקשרין עצמו לצדיקי אמת. ומתגעגעין אחריהם ומחפשיין אותם על – ידי זה מקשרין עצמן לחבל דקדשה. ואזי בכל מקום שיורד לשם יעלה אותו הצדיק משם על – ידי החבל דקדשה שמקשר בו. ולא די שיעלה אותו משם. אך גם הירידה והנפילה תהיה תכלית העליה. כי על – ידי נפילתו וירידתו למקומות כאלה. יעלה משם ניצוצות קדושות ויקרות הרבה שלא היה אפשר להעלותם על – ידי שום צדיק כי אם על ידו דיקא וכנ"ל. וזהו בהיותכם מתי מספר וכו'. ויתהלכו מגוי אל גוי ומממלכה אל עם אחר, הינו שכל זה הוא סוד טלטול ישראל בגלות מגוי אל גוי ומממלכה וכו'. שזהו התחיל מימי אברהם אבינו מעת שנגזר עליו ידוע תדע כי גר יהיה זרעך וכו'. שרמז לו אז גם כל הגליות של כל הארבע מלכויות שכל זה הוא סוד בחינת הנ"ל. בשביל לברר ניצוצות מעמקי הקלפות וכנ"ל. וזהו, לא הניח לאיש לעשקם וכו' אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו. הינו שכשישראל יורדים בגלות בכלל ובפרט. אינו מניח ה' יתברך אותם לעשקם וכו' שלא יאבדו שם חס ושלו. וכמו שכתוב, ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים וכו'. וכל זה בכח וזכות הצדיקי אמת שבכל דור שעל ידם עקר ברור האמונה בכל דור בכל יום ויום וכנ"ל. וזהו, אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו. כי הצדיקים וכל המתקרבים אליהם הנכללים בהם נקראין נביאים. כי כל צדיק זוכה לבחינת רוח נבואה שעל – ידי זה עקר ברור האמונה כנ"ל באריכות. ועל – ידי זה זוכין לאמונת חידוש העולם שעל – ידי זה זוכין לבחינת ריח שהוא בחינת משיח כמבאר בהתורה הנ"ל. ובשביל זה נקראים הצדיקים אמתיים משיח כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה. וזהו, אל תגעו במשיחי. ובנביאי וכו' שהם הצדיקים אמתיים בעלי רוח הקדש שבכחם וזכותם יש לישראל קיום בגלות שלא יאבדו חס ושלו וכנ"ל. כי על ידם עקר ברור האמונה בכל יום ויום.

שֶׁעַל – יְדֵי זֶה יִהְיֶה חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד שָׂאז יִתְעַר שִׁיר חֲדָשׁ וְכוּ' וְכַנֵּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶהוּ, שִׁירוֹ לַה' כָּל הָאָרֶץ. בְּשָׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ, הִינּוּ עַל – יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת לְצִדִּיקִים אֲמִתִּיִּם נֹזְכָה לְשִׁיר הַנִּ"ל. בְּחִינַת שִׁירוֹ לַה' כָּל הָאָרֶץ. וְהֶעֱקַר עַל – יְדֵי הַנִּפְלְאוֹת וְהִישׁוּעוֹת שֶׁהַצִּדִּיקִים מִמְּשִׁיכִין עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. לְבָרַר הָאֲמוּנָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. כְּפִי הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה שֶׁבְּשָׂבִיל זֶה צְרִיכִין לְהַתְּקָרֵב לְצִדִּיקִים אֲמִתִּיִּם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְכַנֵּ"ל. וְזֶהוּ בְּשָׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ. 'מִיּוֹם אֶל יוֹם' דִּיקָא, כִּי הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא עֶקֶר הַיְשׁוּעָה וְהַגְּאֻלָּה מְכַל הַצָּרוֹת בְּכָלֵל וּבַפְּרָט. צְרִיכִין לְבָרְרָה מִיּוֹם אֶל יוֹם דִּיקָא כַּנֵּ"ל. אֲשֶׁר בְּשָׂבִיל זֶה צְרִיכִין דִּיקָא לְהַתְּקָרֵב לְצִדִּיק הָאֲמֵת שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר. וְכַמְבָּאָר כָּל זֶה לְעֵיל בְּאֲרִיכוֹת, עֵין שָׁם:

מִן וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּעַה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת שְׂבָאוֹת מִבַּעַד עַד כָּאֵן נִכְתָּב בְּצִדּוֹן בְּבוֹאֵי מַיִם לְיַבְשָׁה לְתַחֲלַת גְּבוּל אֶרֶץ – יִשְׂרָאֵל. מֵה גְדָלוֹ מִעֲשִׂיךָ ה' מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחֲשׁוֹבוֹתֶיךָ. רַבּוֹת עֲשִׂיתָ עִמִּי וְכוּ' וְכוּ' מָה אֲדַבֵּר:

וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עוֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הַרִים וּבִקְעוֹת לְמִטַּר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה מִיַּם

 אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דּוֹרֵשׁ אֹתָהּ תִּמְיֵד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה